

**Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden**

## 2651

Vragen van het lid **Wiersma** (VVD) aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over *het bericht «Patstelling aan cao-tafels»* (ingezonden 24 april 2019).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) (ontvangen 15 mei 2019).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Patstelling aan cao-tafels»?<sup>1</sup>

Antwoord 1

Ja

Vraag 2

Klopt het dat slechts tien nieuwe cao's zijn afgesloten in maart 2019? Zo ja, zijn dit er beduidend minder dan in voorgaande jaren? Wat is hiervoor uw verklaring?

Antwoord 2

Een afgesloten cao moet op grond van artikel 4 van de Wet op de loonvorming bij mij worden aangemeld. In onderstaand overzicht staat het aantal aangemelde cao's genoemd over de afgelopen vijf jaar uitgesplitst naar maand. Het moment van aanmelding kan afwijken van het tijdstip waarop de desbetreffende cao daadwerkelijk is afgesloten. Daarom kan ik geen uitspraak doen over het aantal cao's dat in maart is afgesloten. Ik heb echter geen aanleiding te twijfelen aan het aantal *afgesloten* cao's in het persbericht van de AWWV waarnaar het artikel in de Telegraaf verwijst. Het aantal *aangemelde* cao's over maart 2019 wijkt echter niet beduidend af van het aantal cao's in voorgaande jaren.

<sup>1</sup> <https://www.telegraaf.nl/nieuws/3480556/patstelling-aan-cao-tafels>

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2014	54	42	33	41	18	37	43	28	32	37	33	40
2015	44	34	43	39	19	31	47	24	49	45	26	25
2016	52	30	35	35	33	46	45	34	38	24	25	21
2017	22	36	25	25	22	23	19	19	19	41	51	40
2018	24	37	33	20	33	26	47	26	21	30	28	14
2019	42	39	32	38								

### Vraag 3

Kunt u een overzicht geven van mislukte of afgebroken cao-onderhandelingen van het afgelopen jaar?

### Antwoord 3

Gegevens over het aantal mislukte of afgebroken cao-onderhandelingen worden niet bijgehouden.

### Vraag 4

Kunt u een overzicht geven van het aantal afgesloten cao's per maand over de afgelopen vijf jaar?

### Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 2.

### Vraag 5

Is bij u bekend om welke redenen de cao-onderhandelingen worden afgebroken, en uiteindelijk zelfs mislukken? Hoe vaak is hierbij sprake van een loonconflict?

### Antwoord 5

Zie het antwoord op vraag 3. Gegevens over mislukte of afgebroken cao-onderhandelingen worden niet bijgehouden.

### Vraag 6

Deelt u de mening dat het goed zou zijn als werkgevers en werknemers haast maken met afspraken over hogere lonen? Welke mogelijkheden ziet u om hen daarin aan te sporen?

### Antwoord 6

Het proces van onderhandelingen verloopt soms vlot, soms hebben de onderhandelingen wat meer tijd nodig om tot een goed einde gebracht te worden. Ik heb er echter vertrouwen in dat partijen er uiteindelijk samen uitkomen en een evenwichtig onderhandelingsresultaat weten te bereiken. Overigens begrijp ik de roep om hogere lonen. Ik ga ervan uit dat daar waar loonruimte is, deze verstandig wordt benut.

### Vraag 7 en 8

Wat is naar uw mening de oorzaak van het vastlopen van het polderoverleg aan de cao-tafels? Welke veranderingen hebben ervoor gezorgd dat, gegeven de ontwikkelingen zoals benoemd in vraag 3, het nu moeilijker is om tot overeenstemming te komen?

Deelt u de mening dat het stuklopen van de cao-onderhandelingen op zowel de korte als middellange termijn negatieve gevolgen heeft voor de positie van werknemers?

### Antwoord 7 en 8

Het aantal cao's dat wordt afgesloten geeft geen grond voor de opvatting dat er sprake is van het vastlopen van het poldermodel aan de cao-tafels, of voor een algemene conclusie dat de cao-onderhandelingen stuklopen. Aan de positie van de werknemers wordt naar mijn mening geen afbreuk gedaan.

### Vraag 9

Zijn er, gezien het hoge aantal mislukte en afgebroken onderhandelingen, op dit moment bedrijven die op alternatieve manieren proberen om collectieve regelingen af te sluiten, zoals Jumbo eerder deed met de ondernemingsraad?

Zo ja, welke? Kunt u een overzicht geven van afgesloten arbeidsvoorwaardenregelingen in het eerste kwartaal van 2019?

Antwoord 9

Naast Jumbo hebben ook enkele andere bedrijven een arbeidsvoorwaardenregeling buiten de sociale partners zoals Action, Gall & Gall en FujiColor. Ik heb echter geen reden om te veronderstellen dat bedrijven systematisch op alternatieve manieren proberen om collectieve regelingen af te sluiten. Ik heb geen gegevens over alternatieve arbeidsvoorwaardenregelingen die in het eerste kwartaal 2019 zijn getroffen.

Vraag 10

Bent u bereid om te verkennen welke andere manieren er zijn voor werknemers en werkgevers om collectieve regelingen af te sluiten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 10

De onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden en het afsluiten van een cao zijn een zaak van de vakbonden en de werkgeversverenigingen. Het recht op collectieve onderhandelingen is vastgelegd in internationale verdragen. Gelet op de stand van het cao-proces, zoals hiervoor geschetst zie ik geen reden om vanuit de overheid het initiatief te nemen om te onderzoeken op welke andere wijze collectieve regelingen kunnen worden afgesloten.

Vraag 11

Bent u van mening dat, bijvoorbeeld, de FNV zich altijd constructief opstelt in de cao-onderhandelingen zoals FNV-coördinator Boufangacha aangeeft?

Antwoord 11

Beide partijen hebben in de onderhandelingen een rol te vervullen, waarbij de FNV opkomt voor de belangen van de werknemer. Hoe partijen deze rol precies invullen is aan hen. Ik onthoud mij van een oordeel over de houding van cao-partijen aan de onderhandelingstafel.

Vraag 12 en 13

Wat is uw reactie op de opmerkingen gemaakt door cao-deskundige de heer Strating in het betreffende artikel waarbij er per sector moet worden bekeken wat mogelijk is, bijvoorbeeld door een focus op productiviteitsverbetering, om zo een loonconflict direct aan het begin van de onderhandelingen te voorkomen?

Kan volgens u een dergelijke benadering zoals geschetst door de heer Strating een bijdrage leveren aan betere loonafspraken voor werknemers?

Antwoord 12 en 13

In het desbetreffende artikel in de Telegraaf suggereert de heer Strating dat werkgevers en vakbonden per sector en bedrijf moeten bekijken wat mogelijk is. Hij meent dat daarbij gekeken moet worden naar de inflatie en de arbeidsproductiviteit. Dit zijn inderdaad belangrijke elementen voor vaststelling van de loonruimte. Cao-partijen weten het beste wat er speelt in de desbetreffende sector. Zij zijn daarom goed in staat deze elementen in het onderhandelingsproces te betrekken.

Vraag 14

Herkent u het beeld van een cao-conflict tussen werkgevers en vakbonden?

Antwoord 14

Zoals ook in het antwoord op de vragen 7 en 8 is vermeld, geeft het aantal cao's dat wordt afgesloten, noch het aantal werknemers dat onder deze cao's valt, grond voor de opvatting dat er sprake is van een cao-conflict tussen werkgevers en de vakbonden.

Vraag 15

Welke rol ziet u voor zichzelf weggelegd in het cao-conflict tussen werkgevers en vakbonden?

Antwoord 15

Los van het feit dat er geen aanleiding is om te spreken van een cao-conflict tussen werkgevers en vakbonden, zijn de onderhandelingen over de arbeidsvoorwaarden en het afsluiten van een cao een zaak van de vakbonden en de werkgeversverenigingen. Daar is geen rol voor het kabinet bij weggelegd. Het proces van onderhandelingen verloopt soms vlot, maar heeft soms ook wat meer tijd nodig om tot een goed einde gebracht te worden. Daarbij is de gunstige ontwikkeling van de economie uiteraard van invloed op de onderhandelingsdynamiek. Ik heb er echter alle vertrouwen in dat partijen er uiteindelijk samen uitkomen en een evenwichtig onderhandelingsresultaat weten te bereiken.

Vraag 16

Kunt u deze vragen beantwoorden voor het Verantwoordingsdebat van 15 mei 2019?

Antwoord 16

Ja.